

การบริหารความเครียดกับพฤติกรรมการทำงานของผู้บริหารสถานศึกษาเอกชนขนาดเล็ก
ในภาคตะวันออก

ศิริวรรณ พงศ์ธรร

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต

สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา

มีนาคม 2549

ISBN 974-502-697-2

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยบูรพา

อาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์และคณะกรรมการสอบปากเปล่าวิทยานิพนธ์ ได้พิจารณา
วิทยานิพนธ์ของ ศิริวรรณ พงศ์ธราธร ฉบับนี้แล้ว เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตาม
หลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ของมหาวิทยาลัยบูรพาได้

อาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์

..... ประธาน
(ดร.สมพร ชำนาญ)
..... กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สิทธิพร นิยมศรีสมศักดิ์)

คณะกรรมการสอบปากเปล่า

..... ประธาน
(ดร.สุรัตน์ ไชยชมภู)
..... กรรมการ
(ดร.สมพร ชำนาญ)
..... กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สิทธิพร นิยมศรีสมศักดิ์)
..... กรรมการ
(ดร.สมโภชน์ อเนกสุข)

บัณฑิตวิทยาลัยอนุมัติให้รับวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ของมหาวิทยาลัยบูรพา

..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(รองศาสตราจารย์ ดร.ประทุม ม่วงมี)
วันที่ 21 เดือน สิงหาคม พ.ศ. 2549

ประกาศคุณูปการ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยดี เนื่องจากได้รับคำปรึกษาและแนะนำแก้ไขข้อบกพร่องจาก ดร.สมุทรา ชำนาญ ประธานกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ ศศ. ดร.สิทธิพร นิยมศรีสมศักดิ์ กรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ และคณะกรรมการสอบปากเปล่า ซึ่งทำให้ผู้วิจัยได้รับแนวทางในการศึกษาค้นคว้าวิทยานิพนธ์ครั้งนี้อย่างถูกต้องและสมบูรณ์ยิ่งขึ้น จึงขอกราบขอบพระคุณอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอกราบขอบพระคุณผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่านที่ปรากฏชื่อในวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ที่ได้ให้ความกรุณาและอนุเคราะห์ในการตรวจสอบความเที่ยงตรงของแบบสอบถาม และขอขอบพระคุณผู้บริหารสถานศึกษาเอกชนขนาดเล็ก ในเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรปราการ และผู้บริหารสถานศึกษาเอกชนขนาดเล็ก ในภาคตะวันออกทุกท่าน ที่ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามและการเก็บรวบรวมแบบสอบถามเป็นอย่างดี

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณ นายวิสูตร และนางบุญเอื้อ พงศ์ธราธร บิดาและมารดา นางเกจกสิณ จันทรา พี่ ๆ น้อง ๆ และเพื่อน ๆ ทุกท่าน ที่ให้ความช่วยเหลือและเป็นกำลังใจ โดยเฉพาะ นายสุตสยาม และเด็กชายก้องกมล จันทรัมย์ สามีนและลูก ที่ทำให้ผู้วิจัยมีกำลังใจและมีความพยายามในการทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ให้สำเร็จด้วยดี

ศิริวรรณ พงศ์ธราธร

47923241: สาขาวิชา: การบริหารการศึกษา; กศ.ม. (การบริหารการศึกษา)

คำสำคัญ: การบริหารความเครียด/ พฤติกรรมการปฏิบัติงาน/ ภาวะวันออก

ศิริวรรณ พงศ์ธรร: การบริหารความเครียดกับพฤติกรรมการปฏิบัติงานของผู้บริหารสถานศึกษาเอกชนขนาดเล็ก ในภาคตะวันออก (ADMINISTRATORS' STRESS AND MANAGEMENT BEHAVIOR OF SMALL PRIVATE EDUCATIONAL INSTITUTIONS IN THE EASTERN AREA) อาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์: สมุทรา ชำนาญ, กศ.ด., สิริพร นิยมศรีสมศักดิ์, Ed.D. 96 หน้า. ISBN 974-502-697-2

การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารความเครียด พฤติกรรมการปฏิบัติงานของผู้บริหารสถานศึกษาเอกชนขนาดเล็ก ในภาคตะวันออก กลุ่มประชากรที่ใช้ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาเอกชนขนาดเล็ก ในภาคตะวันออก จำนวน 76 คน เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย (μ) ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (σ) และค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson Product Moment Correlation)

ผลการวิจัย พบว่า

1. ผู้บริหารสถานศึกษาเอกชนขนาดเล็ก ในภาคตะวันออก มีการบริหารความเครียดจากการปฏิบัติงาน ด้านจิตวิทยา อยู่ในระดับมาก ส่วนด้านการผ่อนคลาย ด้านกิจกรรมนันทนาการ และด้านการสนับสนุนทางสังคม อยู่ในระดับปานกลาง
2. ผู้บริหารสถานศึกษาเอกชนขนาดเล็ก ในภาคตะวันออก มีพฤติกรรมการปฏิบัติงาน ด้านลักษณะของงาน และการแก้ปัญหาความขัดแย้ง อยู่ในระดับปานกลาง ส่วนด้านบทบาทในการทำงาน และความสัมพันธ์ขององค์กร อยู่ในระดับน้อย
3. การบริหารความเครียดของผู้บริหารสถานศึกษาเอกชนขนาดเล็ก ในภาคตะวันออก มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการปฏิบัติงาน อยู่ในระดับปานกลาง

47923241: MAJOR: EDUCATIONAL ADMINISTRATION; M.Ed. (EDUCATIONAL ADMINISTRATION)

KEYWORDS: ADMINISTRATORS' STRESS MENAGEMENT/ MANAGEMENT BEHAVIOR /EASTERN AREA

SIRIWAN PONGTRATORN: ADMINISTRATORS' STRESS AND MANAGEMENT BEHAVIOR OF SMALL PRIVATE EDUCATIONAL INSTITUTIONS IN THE EASTERN AREA OF THAILAND. THESIS ADVISORS: SAMOOT CHAMNAN, Ed.D., SITTHIPHORN NIYOMSRISOMASAK, Ed.D. 96 P. ISBN 974-502-697-2

The purposes of this study were to determine administrators' stress and management behavior as well as to find relationship between these two variables of small private educational institutions in the eastern area. Subjects for the study were 76 administrators of small private educational institutions in the eastern Thailand. The instrument for the data collection was a five-rating scale questionnaire. The statistics used for analyzing the data were mean, standard deviation and Pearson Product Moment Correlation.

The findings were as follows:

1. Administrators of small private educational institutions in the eastern Thailand area had the stress management for then psychological work performance rated at the high level, while, relaxation, hobby and social support were rated at the moderate level.
2. Administrators of small private educational institutions in the eastern Thailand area had the management behavior for then characteristics of work performance and conflict management rated at the moderate level. Regarding their role in job performance and the relations in organization they were rated at their the low level.
3. Administrators' stress management of small private educational institutions in the eastern Thailand area had a positive correlation with behavior management rated at the moderate level.

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
สารบัญ.....	ฉ
สารบัญตาราง.....	ช
สารบัญภาพ.....	ญ
บทที่	
1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
ความมุ่งหมายของการวิจัย.....	5
ความสำคัญของการวิจัย.....	5
คำถามในการวิจัย.....	5
สมมติฐานของการวิจัย.....	6
กรอบความคิดในการวิจัย.....	6
ขอบเขตของการวิจัย.....	7
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	8
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	10
การบริหารการศึกษาของสถานศึกษาเอกชน.....	10
การบริหารความเครียด.....	21
พฤติกรรมการทำงานของผู้บริหาร.....	41
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	46
3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	51
ประชากร.....	51
เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล.....	51
การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล.....	52
การหาคุณภาพเครื่องมือ.....	52
การเก็บรวบรวมข้อมูลและการจัดกระทำข้อมูล.....	54

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	55
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	57
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	57
ลำดับขั้นการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	57
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	58
5 สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	67
สรุปผลการวิจัย.....	67
อภิปรายผล.....	68
ข้อเสนอแนะ.....	70
บรรณานุกรม.....	72
ภาคผนวก.....	80
ภาคผนวก ก.....	81
ภาคผนวก ข.....	85
ภาคผนวก ค.....	93
ประวัติย่อของผู้วิจัย.....	96

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1 คะแนนเฉลี่ย ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับ ของวิธีการบริหารความเครียด ของผู้บริหารสถานศึกษาเอกชนขนาดเล็ก ในภาคตะวันออก ด้านจิตวิทยา โดยรวมและรายข้อ.....	58
2 คะแนนเฉลี่ย ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับ ของวิธีการบริหารความเครียด ของผู้บริหารสถานศึกษาเอกชนขนาดเล็ก ในภาคตะวันออก ด้านการผ่อนคลาย โดยรวมและรายข้อ.....	59
3 คะแนนเฉลี่ย ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับ ของวิธีการบริหารความเครียด ของผู้บริหารสถานศึกษาเอกชนขนาดเล็ก ในภาคตะวันออก ด้านกิจกรรม นันทนาการ โดยรวมและรายข้อ.....	60
4 คะแนนเฉลี่ย ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับ ของวิธีการบริหารความเครียด ของผู้บริหารสถานศึกษาเอกชนขนาดเล็ก ในภาคตะวันออก ด้านการสนับสนุน ทางสังคม โดยรวมและรายข้อ.....	61
5 คะแนนเฉลี่ย ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับ และอันดับ ของพฤติกรรมการปฏิบัติงาน ของผู้บริหารสถานศึกษาเอกชนขนาดเล็ก ในภาคตะวันออก ด้านลักษณะของงาน โดยรวมและรายข้อ.....	62
6 คะแนนเฉลี่ย ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับ ของพฤติกรรมการปฏิบัติงาน ของผู้บริหารสถานศึกษาเอกชนขนาดเล็ก ในภาคตะวันออก ด้านบทบาทใน การทำงานโดยรวมและรายข้อ.....	63
7 คะแนนเฉลี่ย ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับ ของพฤติกรรมการปฏิบัติงาน ของผู้บริหารสถานศึกษาเอกชนขนาดเล็ก ในภาคตะวันออก ด้านความสัมพันธ์ ขององค์กรโดยรวมและรายข้อ.....	64
8 คะแนนเฉลี่ย ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับ ของพฤติกรรมการปฏิบัติงาน ของผู้บริหารสถานศึกษาเอกชนขนาดเล็ก ในภาคตะวันออก ด้านการแก้ปัญหา ความขัดแย้งโดยรวมและรายข้อ.....	65

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
9 สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r) ระหว่างตัวแปรด้านการบริหารความเครียด ของผู้บริหารสถานศึกษาเอกชนขนาดเล็ก กับพฤติกรรมการทำงาน โดยรวมและรายด้าน.....	66

มหาวิทยาลัยบูรพา
Burapha University

สารบัญภาพ

ภาพที่	หน้า
1 กรอบความคิดในการวิจัย.....	7
2 แบบจำลองพฤติกรรมความเครียด “วงจรสุขภาพ”.....	23
3 ภาพแสดงระดับความเครียด.....	26